

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه قم

دانشکده الهیات

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث

عنوان:

بررسی جایگاه و اعتبار عهده‌دين در آیینه روایات اهل بیت علیهم السلام

استاد راهنما:

دکتر محمد کاظم رحمان ستایش

استاد مشاور:

دکتر سیده وحیده رحیمی

نگارنده:

زهرا سادات قهاری

زمستان ۱۳۸۹

تقدیم به:

حضرت عبد العظیم حسنی علیہ السلام

باشد که به برکت نام او قیمت یابد.

تشکر و قدر دانی

سپاس خدای مهربان را که توفیق نصیبم کرد مدتی با روایات اهل بیت مأنوس باشم.

و تشکر از پدر و مادر عزیزم که در راه دانش اندوزی گام به گام همراهم بودند.

و قدر دانی ویژه از استاد ژرف نگر دکتر محمد کاظم رحمان ستایش که اگر لطفشان را از من دریغ می کردند این پژوهش به ثمر نمی نشست.

و تشکر از استاد دیگرم خانم دکتر رحیمی که با نکات ارزنده خویش، در رفع اشکالات این نگاشته، کمک فراوانی کردند.

و با تقدیر ویژه از همسر مهربانم آقای ضیائی که همیشه پشتیبان و همراهم بود و کودک دلbinدم که با لبخندهای کودکانه اش انرژی مضاعفی بود در اتمام این پژوهش.

چکیده

اهل بیت علیهم السلام به عنوان جامع علوم انبیاء، در پاره‌ای از روایات خویش به بیان بخش‌هایی از کتب انبیاء سلف پرداخته و در احتجاجاتشان با اهل کتاب، به کتب آنان استنادتی داشته‌اند. پژوهش پیش رو به دنبال تشکیل مجموعه‌ای از منقولات ائمه علیهم السلام از تورات و انجیل و تطبیق آن با عهده‌ین کنونی است. این پژوهش در گام نخست روشن می‌کند که تورات و انجیل اصیل، نزد ائمه علیهم السلام موجود بوده و با آنچه نزد اهل کتاب بوده تفاوت داشته است؛ اگر چه در برخی از احتجاجات خویش درباره کتب آنان نیز اظهار نظر کرده اند که از نتایج این استنادات، روشن شدن ابهاماتی از تاریخ انجیل کنونی است. در بخش بعد، میزان قابل توجهی از منقولات ائمه علیهم السلام از تورات، در مجموعه‌ای گردآمده و براساس روایات، تورات به عنوان کتابی مشتمل بر احکام، اوامر، نواهی، پندها و عبرت‌ها معرفی می‌شود. مصادیق تعالیم تورات در موضوعات اعتقادی، فقهی، اخلاقی، قصص و تعالیم مرتبط با سور قرآن قرار گرفته که آموزه‌های اعتقادی، بیشترین سهم را در این مجموعه داراست. در گام بعدی مجموعه‌ی تعالیم انجیل در روایات فراهم آمده و بر بنای احادیث، انجیل به عنوان کتابی مشتمل بر مواضع معرفی می‌شود. این روایات در دو بخش مواضع و بشارات جای گرفته است و بیشترین سهم از آن مواضع می‌باشد. از تطبیق کلیه این منقولات با عهده‌ین کنونی روشن می‌گردد که انجیل اربعه و تورات کنونی در زمان ائمه علیهم السلام با همین ساختار اما با جزئیاتی بیشتر، کتب اهل کتاب بوده است و برخی از مطالب آن توسط ائمه علیهم السلام تأیید شده است و اثری از انجیل برنا با - یکی از انجیل مورد توجه مسلمانان - در روایات نیست.

کلید واژه‌ها: عهده‌ین ، روایات ، تورات ، انجیل ، اهل بیت ، تعالیم تورات ، تعالیم انجیل.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱
بیان مسئله	۲
تعريف واژگان	۳
ضرورت تحقیق	۴
سؤالات تحقیق	۴
فرضیه ها	۵
پیشینه تحقیق	۶
روش کار	۷
مشکلات و محدودیت ها	۹
- گستردگی منابع	۹
- تطبیق روایات با عهدهاین	۹
ساختار تحقیق	۱۰
فصل اول اهل بیت ﷺ و عهدهاین	۱۱
درآمد	۱۲
کتاب مقدس	۱۳
۱-۱. عهد قدیم	۱۳
۱-۱-۱. اعتبار کتب عهد قدیم	۱۴

۱۵.....	۱-۱-۲. تقسیم بندی کتب عهد قدیم
۱۵.....	۱-۱-۳. تورات
۱۶.....	۱-۳-۱-۱. یهود و نزول تورات
۱۷.....	۱-۳-۱-۲. کاتب تورات فعلی
۲۰.....	۱-۳-۳. محتوای تورات
۲۰.....	الف) سفر پیدایش
۲۰.....	ب) سفر خروج
۲۱.....	ج) سفر لاویان
۲۱.....	د) سفر اعداد
۲۱.....	ه) سفر تنشیه
۲۲.....	۱-۳-۴-۳. نقد تورات
۲۳.....	۱-۲-۲. عهد جدید
۲۳.....	۱-۲-۱-۱. انجیل
۲۴.....	۱-۱-۲-۱-۱. اعتبار اناجیل
۲۴.....	الف) اناجیل قانونی
۲۴.....	ب) اناجیل غیر قانونی
۲۵.....	ج) انجیل برنابا
۲۶.....	۱-۲-۱-۲-۱-۲. تاریخ تألیف
۲۶.....	۱-۲-۱-۲-۱-۳. نویسنده‌گان اناجیل
۲۷.....	۱-۲-۱-۲-۱-۴. منشا اناجیل موجود
۲۸.....	۱-۲-۱-۲-۱-۵. محتوای اناجیل
۳۰.....	۱-۳-۱-۳-۱-۳. اهل بیت ﷺ و عهدین
۳۱.....	۱-۳-۱-۳-۱-۱. علم اهل بیت ﷺ به کتب گذشته
۳۴.....	۱-۳-۱-۲-۱-۲. اهل بیت و تورات
۳۴.....	۱-۳-۱-۲-۳-۱-۱. تورات و نزول

۳۶.....	۲-۲-۳-۱. زمان نزول تورات.....
۳۷.....	۲-۳-۱. سرنوشت الواح موسی ﷺ
۳۸.....	۲-۳-۱. کاربرد تورات در قرآن و روایات
۳۸.....	۱-۴-۲-۳-۱. تورات دست نخورده و بدون تحریف.....
۴۰.....	۲-۴-۲-۳-۱. تورات موجود.....
۴۰.....	الف) اسفار موسی ﷺ
۴۱.....	ب) برخی از اسفار عهد قدیم.....
۴۳.....	۱-۲-۳-۵. نظر قرآن و اهل بیت ﷺ درباره تورات موجود.....
۴۳.....	الف) متون اصلی
۴۵.....	ب) متون از بین رفته
۴۷.....	ج) متون افزوده
۴۸.....	د) متون تحریفی
۴۹.....	۱-۲-۳-۶. زمان تحریفات تورات
۴۹.....	الف) قبل از ظهور پیامبر ﷺ
۴۹.....	ب) عصر پیامبر ﷺ و بعد از آن.....
۵۵.....	۱-۳-۳-۱. اهل بیت ﷺ و انجیل.....
۵۵.....	۱-۳-۳-۱. زمان نزول انجیل
۵۶.....	۱-۳-۳-۱. کاربرد انجیل در قرآن و روایات
۵۶.....	الف) انجیل نازل شده بر عیسیٰ ﷺ
۵۷.....	ب) انجیل نوشتاری نزد مسیحیان
۵۸.....	فرضیه اول: انجیل دیاتسرون
۵۹.....	فرضیه دوم: یکی از اناجیل اپوکریفا
۵۹.....	فرضیه سوم: انجیل برنابا
۵۹.....	فرضیه چهارم: اناجیل اربعه
۶۱.....	۱-۳-۳-۳-۱. انجیل ، نزولی مستقل.....

۶۳.....	۴-۳-۳-۱. اهل بیت ﷺ و نویسندهای آن انجیل اربعه
۶۴.....	۴-۳-۳-۲. اهل بیت ﷺ و منشأ آن انجیل اربعه
۶۴.....	۴-۳-۳-۳-۱. نظر قرآن و اهل بیت ﷺ درباره انجیل موجود
۶۵.....	الف) متون اصلی
۶۷.....	ب) متون ازین رفته
۶۸.....	ج) متون افزوده
۷۰.....	د) متون تحریفی
۷۱.....	۴-۳-۳-۳-۲. زمان تحریفات انجیل
۷۱.....	الف) قبل از ظهر پیامبر ﷺ
۷۲.....	ب) عصر پیامبر ﷺ و بعد آن
۷۶.....	جمع بندی
۸۰	فصل دوم تعالیم تورات در روایات
۸۱.....	درآمد
۸۱.....	۱-۱. اهل بیت ﷺ و محتوای تورات
۸۴.....	۱-۱-۱. آموزه‌های اعتقادی
۸۵.....	۱-۱-۱-۱. توحید
۸۵.....	الف) ویژگی‌های خداوند
۸۶.....	ب) عبادت خدا بدون مشغولیت
۸۷.....	ج) معنای کلمات ابراهیم
۸۷.....	د) خلقت خیر و شر و جریان آن به دست مخلوقات
۸۸.....	ه) صفات الهی در سوره نجم
۹۰.....	و) دعای جامع
۹۴.....	۲-۱-۱-۲. نبوت (بشارت پیامبر در تورات)
۹۶.....	قسمت اول : اسمای پیامبر ﷺ

الف) الحاد	۹۷
ب) محمد	۹۸
قسمت دوم: ویژگی های کلی از پیامبر ﷺ	۹۹
الف) آمدن پیامبری از میان برادران	۹۹
ب) ظهور پیامبر از فاران	۱۰۰
ج) سوار بر شتر (سخن اشیای نبی)	۱۰۲
د) تسبیح پیامبر و کتاب وی (سخن حقیقت نبی)	۱۰۴
ه) بعثت اقامه کننده سنت بعد از فترت (سخن داود نبی)	۱۰۶
و) لوای حمد به دست پیامبر	۱۰۷
ز) معراج و رویت قلبی خداوند توسط پیامبر	۱۰۸
ح) اعطای کوثر به پیامبر	۱۰۹
ط) دادن برآق به پیامبر	۱۱۰
ی) هفت خصلت ویژه پیامبر	۱۱۱
ک) احاطه پیامبر توسط فرشتگان	۱۱۳
۱۱۴. ۳-۱-۱-۲. امامت	۱۱۴
۱۱۴. ۱-۳-۱-۱-۲. امامت عامه	۱۱۴
الف) مناظره هشام در اثبات نیاز به امام	۱۱۴
ب) اعلمیت خلفای انبیاء	۱۱۷
۱۱۷. ۲-۳-۱-۱-۲. بشارت اهل بیت ﷺ در تورات	۱۱۷
الف) ایلیا و الیا	۱۱۸
ب) اسم حسنین در تورات	۱۱۹
ج) اسمی پنج تن	۱۱۹
د) اسمی پنج تن ﷺ و وصف آن ها به فضل و عدل	۱۲۱
ه) نام امام باقر در تورات	۱۲۲
و) ولایت علی ﷺ	۱۲۳

ز) نشانه های ظاهری علی ﷺ در تورات ۱۲۳	
۱۲۴..... ۲-۱-۱-۳-۳. نشانه های امت نبی ﷺ و شیعیان علی ﷺ ۱۲۴	
۱۲۴..... الف) نشانه های امت محمد ﷺ ۱۲۴	
۱۲۵..... ب) خصوصیات شیعه در تورات ۱۲۵	
۱۲۵..... ج) ورود اسم رافضه در تورات ۱۲۵	
۱۲۷..... ۲-۱-۴-۴. معاد ۱۲۷	
۱۲۷..... الف) یاد مرگ ۱۲۷	
۱۲۸..... ب) هشدار برای آمادگی برای حساب ۱۲۸	
۱۲۹..... ج) برتری سرای آخرت ۱۲۹	
۱۳۱..... ۲-۱-۲. آموزه های اخلاقی تورات ۱۳۱	
۱۳۲..... الف) شکر نعمت باعث افایش نعمت ۱۳۲	
۱۳۲..... ب) قناعت به رزق اندک ۱۳۲	
۱۳۳..... ج) کنترل غصب ۱۳۳	
۱۳۴..... د) ذکر پروردگار ۱۳۴	
۱۳۴..... ۵) کتمان سرالهی و مدارا با دشمن ۱۳۴	
۱۳۵..... و) یاد خدا در هر مجلسی ۱۳۵	
۱۳۶..... ز) اطاعت خداوند ۱۳۶	
۱۳۶..... ح) صبر و صداقت ۱۳۶	
۱۳۷..... ط) ویژگی های مومنین ۱۳۷	
۱۳۹..... ی) احسان به والدین ۱۳۹	
۱۳۹..... ک) لعن آزارنده خدا ۱۳۹	
۱۴۰..... ل) مذمت علمای دینی فربه ۱۴۰	
۱۴۰..... م) مذمت غصب، ظلم، گناه ۱۴۰	
۱۴۱..... ۲-۳-۳. آموزه های فقهی تورات ۱۴۱	
۱۴۱..... احکام شرایع سابقه ۱۴۱	

الف) طهارت برای ورود به مسجد	۱۴۲
ب) روزه	۱۴۳
ج) تبدیل زمین	۱۴۷
د) هدیه	۱۴۸
ه) کفالت	۱۴۹
و) عفاف	۱۵۰
ز) شرب خمر	۱۵۲
ح) حکم قتل عمد	۱۵۵
ط) قصاص زن در برابر مرد	۱۵۶
۱-۱-۴. مکتوبات مرتبط با سور قرآن	۱۵۹
۱۶۰. اشاره قرآن به مطالب تورات	۱۶۰
الف) سوره اعلی	۱۶۰
ب) سوره نجم	۱۶۱
۱-۲-۴. محتوای برخی از سور قرآن در تورات	۱۶۱
الف) وجود مضامین سوره ملک در تورات	۱۶۱
ب) وجود سوره یوسف در تورات	۱۶۵
موارد مشترک تورات با قرآن:	۱۶۶
موارد افتراق تورات با قرآن:	۱۶۷
موارد مذکور در قرآن و غیر موجود در تورات	۱۶۹
۳-۴-۱-۲. اسامی سور قرآن در تورات	۱۶۹
الف) سوره قمر	۱۶۹
ب) سوره کهف	۱۷۰
ج) سوره یس	۱۷۰
۱-۲-۴-۴. اعطای برخی از سور قرآن به جای تورات	۱۷۱
۴-۱-۲-۵. مشابهت برخی از مضامین قرآن با تورات	۱۷۳

۱۷۴.....	۵ - ۱ - قصص
۱۷۵.....	الف) داستان یسع
۱۷۶.....	ب) داستان حزقیل
۱۷۹.....	ج) داستان ابراهیم علیه السلام
۱۸۱.....	د) داستان موسی علیه السلام
۱۸۳.....	اخبار بدون سند در منابع شیعه
۱۸۳.....	الف) لزوم امر به معروف
۱۸۴.....	ب) طلب علم و حکمت
۱۸۴.....	ج) توبه قبل از مرگ
۱۸۴.....	د) عاقبت ظلم
۱۸۴.....	ه) گریه از خشیت الهی
۱۸۵.....	و) مذمت غرور
۱۸۵.....	جمع بندی
۱۸۷.....	فصل سوم تعالیم انجلیل در روایات
۱۸۸.....	درآمد
۱۸۸.....	۳-۱. کلیت محتوای انجلیل در روایات
۱۹۱.....	۳-۲. تعالیم انجلیل در روایات
۱۹۳.....	۳-۲-۱. مواعظ انجلیل در روایات
۱۹۳.....	- نقش انگشتی عیسی
۱۹۳.....	- تواضع در هنگام نعمت
۱۹۵.....	- علم به همراه عمل
۱۹۵.....	- حکمت شب و روز
۱۹۷.....	- کم شدن دعا باعث نزول بلا
۱۹۷.....	- کم گویی، صبر، تقوا

۱۹۸.....	- علم و حکمت
۱۹۸.....	- تعلیم و تعلم
۱۹۸.....	- شکر گزاری
۱۹۹.....	- رحم و محبت
۱۹۹.....	- اصلاح بین مردم
۱۹۹.....	- پاکی دل
۲۰۰.....	- تواضع
۲۰۲.....	- اجر غمزدگی
۲۰۲.....	- اجر گرسنگی و سیری
۲۰۳.....	- صبر در راه خدا
۲۰۴.....	- تقدم خودسازی بر مردم سازی
۲۰۴.....	- ریا
۲۰۶.....	- دوری از علمای ریاکار
۲۰۷.....	- صبر
۲۰۷.....	- احسان به کسانی که بد کردند
۲۰۹.....	- آسمانی کردن دل ها
۲۱۰.....	- حب خدا و حب دنیا
۲۱۱.....	- قسم نخوردن
۲۱۲.....	- سنجش سخن
۲۱۲.....	- گذشت
۲۱۴.....	- مذمت پرخوری
۲۱۴.....	- دست کشیدن از غذا قبل از سیری
۲۱۵.....	- مذمت ثروت
۲۱۶.....	- نقد کلام
۲۱۶.....	- حفظ زبان ، دوری از ریا ، زهد

۲۱۷.....	- توکل
۲۱۸.....	- اخلاص در عبادت
۲۱۹.....	- حفظ چشم
۲۲۰	- نان جو
۲۲۰.....	- مثل مؤمنین
۲۲۲.....	- حاملان عرش
۲۲۳.....	۲-۲-۳ . بشارت پیامبر ﷺ در انجیل
۲۲۳.....	الف) فارقلیط
۲۲۸.....	ب) بشارت پیامبر و اهل یتیش ﷺ نزد یوحنا دیلمی
۲۲۸.....	ج) بشارتی از پیامبر ﷺ در سفر سوم انجیل
۲۳۳.....	جمع بندی
۲۳۴	خاتمه
۲۳۵.....	نتایج
۲۴۳.....	پیشنهادات
۲۴۴	فهرست منابع و مأخذ

مقدمه

حکمت خداوند متعال مقتضی این بود که در هر برده از زمان افرادی از نوع بشر را به عنوان نبی و پیامبر برگزیند تا آن ها را در مسیر عقیده صحیح و وحدانیت الهی سوق دهند؛ از عذاب های الهی ترسانده و به نعمت های اخروی بشارت دهند و آن ها را از سرانجام اعمالشان مطلع سازند.

برای انجام این مهم، خداوند متعال دستورات خویش را در قالب کتاب قرار داد و به همراه برخی از پیامبران، کتابی فرو فرستاد تا به وسیله آن در میان مردم به قضاوت پرداخته، حق و باطل را مشخص کرده و عدالت را اجرا نمایند.

اگر این کتاب ها نازل نمی شد، انسان در مسیر خداشناسی و عبادت پروردگار گرفتار خطای شد و از اصول تقوا، اخلاق، تربیت، و قوانین اجتماعی مورد نیازش دور می ماند.

این کتب آسمانی همچون باران رحمتی بر صفحه دل ها فرو ریخت و بذرهای تقوا و اخلاق و معرفت خدا را در نهاد انسان ها پرورش داد و علم و حکمت را در وجود آن ها شکوفا ساخت.

در اینکه خداوند متعال با فرستادن پیامبران و نزول کتاب های آسمانی، برای انسان ها ارزش و کرامت قائل شده و آن ها را مورد منت، لطف و احسان خویش گردانیده است هیچ شک و تردیدی وجود ندارد. هر انسان عاقلی که در قلبش ذره ای ایمان وجود داشته باشد، در اعماق وجودش این نکته را احساس می کند که خداوند متعال انسان را به حال خودش رها نکرده تا در میان فتنه ها و دگرگونی های دنیا مسیر زندگی را بپیماید، بلکه علاوه بر اینکه در او نیروی عقل و شعور را به ودیعه گذاشته است، وی را به وسیله وحی و ارسال پیامبران و نزول کتاب های آسمانی مورد اکرام و اعزاز قرار داده است.

از همین روست که در قرآن ، ایمان به کتب آسمانی در کنار ایمان به خدا و ملائکه قرار گرفته است: ﴿آَمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّ آمِنٌ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ﴾ پیامبر به آنچه از سوی پروردگارش بر او نازل شده ایمان آورده و همه مؤمنان (نیز) به خدا و فرشتگان او و تمام کتاب ها و فرستادگانش ایمان آورده اند.^۱

از جمله‌ی این کتب، تورات و انجیل است که حضرت موسی و عیسیٰ در خلال رسالت خویش، آن‌ها از جانب خدا دریافت کردند. اما متأسفانه بر اثر گذشت زمان و دخالت جاهلان و نااهلان ، مورد تحریف قرار گرفت و با افکار نادرستی آمیخته شد و جز بهره‌ای از آموزه‌های حقیقی وحی، چیزی برای پیروانش باقی نماند.

پس از ظهر اسلام، اهل کتاب یکی از مهمترین مخاطبان پیامبر بودند. اسلام تلاش می‌کند تا با آموزه‌های انسان ساز خویش آن‌ها را نیز از هدایت برخوردار ساخته و به پالودن برخی از آموزه‌های آن‌ها که در گذر زمان رنگ تحریف گرفته ، پردازد و بر برخی از آموزه‌های الهی آنان صحه بگذارد.

بیان مسئله

رسالت حضرت موسی و عیسیٰ نزد امت اسلامی پذیرفته شده است. وحی در کتاب تورات و انجیل بر آن حضرات، مسلم و از اعتقادات اسلامی است. اما تورات و انجیل موجود به صورت قطعی و مستند، به این دو پیامبر بزرگ الهی قابل انتساب نیست. در روند تحریف این دو کتاب، مشکلاتی به وجود آمده است؛ از سویی بخشی از مطالب این کتب از بین رفته است که به هیچ وجه قابل بازیابی نیست و از سویی بخش صحیح باقی مانده‌ی این کتب، به دلیل خلط سره و ناسره قابل تشخیص نیست. حل این مشکل میسر نیست مگر به وسیله کسانی که به منبع وحی متصلند که همان اهل بیت ﷺ هستند.

در منقولات زیادی از ائمهٰ علیهم السلام، در منابع روایی شیعه، مشاهده می‌شود که برخی از آموزه‌های این دو کتاب بیان شده و با تعبیراتی همچون «مکتوب فی التوراة» و «مکتوب فی

^۱- بقره (۲): ۲۸۵

الانجیل» و دیگر تعبیراتی که نشان از استناد به این کتب دارد، آمده است. از سویی در مناظرات اهل بیت ﷺ با اهل کتاب به برخی از آموزه های تورات و انجلیل کنونی استناد شده است. در نتیجه می توان بخشی از مشکلی که درباره تورات و انجلیل به وجود آمده از این طریق حل کرد؛ هم بخشی از تعالیم از دست رفته این کتب از دیدگاه شیعیان را، به وسیله روایات بازیابی کرد و هم بخش هایی از تورات و انجلیل فعلی که دارای اصالت و منشا وحیانی است، شناسایی کرد و در مقایسه و تطبیق محتوای این روایات با عهدهین موجود به بخش های مشابه آن با این روایات اطمینان حاصل کرد.

این پژوهش در نظر دارد در دو بخش مبنایی و مصداقی مسیر خود را طی کند. در اولین قدم دیدگاه اهل بیت ﷺ نسبت به تورات و انجلیل اصلی و سپس نسبت به کتب موجود تبیین شود و در گام بعدی به طور مصداقی آموزه هایی که حاکی از محتوای تورات و انجلیل است استقصا شده و پس از ارزیابی محتوای با عهدهین موجود نیز تطبیق گردد.

تعريف واژگان

عهدهین: کتاب مقدس از دو مجموعه نامساوی به نام عهد جدید و عهد قدیم تشکیل شده است، به همین دلیل به آن عهدهین می گویند.

عهد قدیم مجموعه کتاب های دینی یهودیان است که دارای ۳۹ کتاب در حجم های متفاوت می باشد. پنج کتاب اول این عهد، تورات (اسفار پنج گانه موسی) است که از اعتبار خاصی برخوردار می باشد.

عهد جدید شامل ۲۷ کتاب و رساله است. این مجموعه با چهار انجلیل آغاز می شود، که به متی، مرقس، لوقا و یوحنا منسوبند و انجلیل مسیحیان مجموعه‌ی این چهار کتاب است. پس از آن، کتابی است به نام اعمال رسولان و سپس چهارده رساله منسوب به پولس، یک رساله منسوب به یعقوب، دو رساله منسوب به پطرس، سه رساله منسوب به یوحنا و یک رساله منسوب به یهودا، آمده است. این مجموعه با مکافثه یوحنا پایان می یابد.

مراد از عهدين در عنوان اين پايان نامه ، تورات و انجيل به عنوان مهمترین بخش هاي اين دو عهد است. اگر چه اين پژوهش در برخى از موارد به ديگر كتب عهدين نيز، استناداتي داشته است.

ضرورت تحقیق

در جامعه امروزی موضوعات بین الاديانی امری چالشی و مورد توجه است. از آنجایی که در اعتقاد مسلمانان ايمان به كتب سلف از شريط اهل تقواست و تورات و انجيل به عنوان کلام خداوند، باعث نور و هدایت بوده و دارای قدس هستند، در موارد زيادي، موضوع روایات قرار گرفته است. لذا اين پژوهش می تواند در اثبات حقانيت اهل بيت ﷺ به عنوان جامع علوم انبیا از سویی، و نزدیکی اديان و شناخت نقاط مشترک از سویی ديگر، راهگشا باشد. تا اين رهگذر آموزه های اهل كتاب به طور مطلق تأیيد يا رد نشود بلکه به وسیله دُر روايات اهل بيت ﷺ، که حقیقتا ملاکی طلایی است، محک بخورد و در روش شدن آن بخش از عهدين که دارای اصالت است کمک کند؛ و بخشی از آموزه های از دست رفته تورات و انجيل که به هیچ طریق ديگری قابل باز یابی نیست بازسازی شود. و در ضمن رابطه تورات و انجيل زمان پیامبر ﷺ و ائمه ﷺ با عهدين فعلی روش گردد.

سؤالات تحقیق

این نگاشته با پرسش های زیر روبروست:

- ۱- موضع اهل بيت ﷺ نسبت به تورات و انجيل اصلی و تورات و انجيل کنوی چگونه است؟
- ۲- روایاتی که حاکی از محتوای تورات و انجيل است کدامند؟ و در مقایسه و تطبیق با عهدين کنوی چه بخش هایی از آن موجود است؟
- ۳- آیا تورات کنوی با تورات زمان ائمه ﷺ یکی است؟
- ۴- انجيل زمان پیامبر و ائمه ﷺ ناظر به کدام یک از انجيل موجود است؟

- آیا ردپایی از انجلیل برنابا در روایات موجود است؟

- آیا دیدگاه اهل بیت نسبت به تورات و انجلیل با دیدگاه یهودیان و مسیحیان متفاوت است؟

فرضیه ها

در پاسخ به سوال های پیش گفته ، فرضیه های زیر مطرح است :

- از نظر اهل بیت ﷺ ، تورات و انجلیل دو کتاب آسمانی است که به صورت مکتوب و دفعی بر حضرت موسی و عیسی نازل شده است و همه آموزه های آن باعث هدایت و نور است. ایشان تورات و انجلیل کنونی را به طور کامل رد یا تأیید نمی کنند، بلکه بر پاره ای از تعالیم آن ها استناد کرده و صحه گذاشته اند و برخی از تحریفات و اختلافات آن را نیز متذکر شده اند.

- روایات زیادی از اهل بیت ﷺ تعالیم تورات و انجلیل را بیان کرده اند، که بخشی از آن ها در عهدين کنونی نیز موجود است .

- کلیت و ساختار تورات زمان ائمه ﷺ همین تورات کنونی است اما جزئیات بیشتری در بشارات دارد و برخی از عبارات که در تورات کنونی مخدوش شده ، به صورت صریح صحیح در آن بوده است .

- انجلیل زمان پیامبر و ائمه ﷺ انجلیل اربعه موجود است البته با جزئیاتی بیشتر.

- هیچ نام و نشانی از انجلیل برنابا در روایات موجود نیست .

- بین دیدگاه اهل بیت نسبت به تورات انجلیل و یهودیان و مسیحیان در ماهیت نزول آن تفاوت وجود دارد.